

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliets navn Aka-Spray
Utgave nummer 1.0

1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Anvendelse / bruksområde Polering av metallografiske prøver.
Industriell og profesjonell bruk. Foreta en risikovurdering før bruk.
Anvendelser som frarådes Anbefales ikke til andre formål enn de bruksområder produktet er beregnet for.

1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet

Leverandør Holger Hartmann AS
Berghagan 3
NO-1405 Langhus
Norge
Telefon: +47 23 16 94 60
www.holgerhartmann.no
post@holgerhartmann.no
E-post
Ansvarlig Holger Hartmann AS
Utarbeidet av Sensor Chemcontrol AS - Beate Karlsen
1.4 Nødtelefonnummer **Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00.**

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 1272/2008EC Aerosol 2; H223+H229

2.2 Merkningselementer

Piktogram

Varselord Advarsel
Faresetninger H229 Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming.
H223 Brannfarlig aerosol.

Sikkerhetssetninger

Forebygging P210 Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antennelseskilder. Røking forbudt.
P211 Ikke spray mot åpen flamme eller annen tennkilde.
P251 Må ikke punkteres eller brennes, heller ikke etter bruk.
Oppbevaring P410+P412 Beskyttes mot sollys; Må ikke utsettes for temperaturer høyere enn 50 °C.

2.3 Andre farer

Kjemikaliets kommer ikke inn under (omfattes ikke av) REACH vedlegg XIII regelverket for PBT eller vPvB stoffer.
Trykkbeholder: Skal beskyttes mot sollys og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C; Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke når den er tom.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Stoffblandinger

Aka-Spray

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 30.12.2019

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering	Note	Vekt-%
Etanol	Reach nr: 01-2119457610-43 Ec/Nlp nr: 200-578-6 Cas nr: 64-17-5 Index nr: 603-002-00-5	Flam Liq 2; H225	9a,Æ	> 95
Karbondioksid (drivgass)	Ec/Nlp nr: 204-696-9 Cas nr: 124-38-9	Press Gas; H280	Æ,6	< 4
Diamond	Reach nr: 01-2119852677-24 Ec/Nlp nr: 231-953-2 Cas nr: 7782-40-3		Z	< 1

Tegnforklaring

Flam Liq 2: Brannfarlige væsker.
Press Gas: Gasser under trykk.
Forklaring til relevante faresetninger (H-setninger) finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer

Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet.
Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.

Note Z: Selv om komponenten ikke er klassifisert som farlig i henhold til bestemmelse (EF) No 1272/2008 gir den verdifull informasjon om produktets sammensetning.

Note Æ: Stoffet har en grenseverdi for forurensninger i arbeidsatmosfæren eller DNEL verdier (Derived No Effect Level), se avsnitt 8 for mer informasjon.

Note 9a: Stoffet er harmonisert og klassifiseringen er hentet fra ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.

Note 6 : Drivgass for aerosolbeholder.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding

Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling. Legebehandling ved åndedrettsbesvær. Hvis den skadede ikke puster, gi kunstig åndedrett. Sørg for frie luftveier.

Hudkontakt

Skyll og vask huden grundig med såpe og vann. Ta av tilsølte klær og sko. Vask med mye såpe og vann. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.

Øyekontakt

Skyll forsiktig med vann i 5 - 15 minutter; Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Ved vedvarende øyeirritasjon: Søk legehjelp.

Svelging

Eksponering er ikke sannsynlig på grunn av produktets emballasje.
Gi litt å drikke. Ved svelging av mer enn en smak/slurk, kontakt Giftinformasjonen for råd om videre oppfølging.

Medisinsk informasjon

Langvarig eksponering med symptomer på hjernepåvirkning kan i noen tilfelle føre til varige hjerneskade.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Innånding: Irritasjon i luftveier/lunger. Overeksponering kan gi hodepine, tretthet, kvalme, brekninger, bevisstløshet, beruselse og andre symptomer fra sentralnervesystemet.
Hudkontakt: Avfetting, sprekke dannelse, eksem, rødhet og evt irritasjon.
Øyekontakt: Forbigående irritasjon.

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ved ulykke eller uvelhet, ta straks kontakt med lege, vis fram etikett, bruksanvisningen eller sikkerhetsdatabladet.

AVSNITT 5: BRANNSLOKINGSTILTAK

5.1 Slukkingsmidler

Passende slukkingsmidler

Vanntåke, skum, CO2 og pulver.

Uegnede slukkingsmidler

Unngå rettet vannstråle i slukkingsarbeidet.

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Aerosolbokser kan eksplodere hvis de varmes opp over 50°C.

5.3 Råd til brannmannskaper

Brannmannskap bør bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom. Bruk av åndedrettsbeskyttelse med

Aka-Spray

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 30.12.2019

Annen informasjon	frisklufttilførsel anbefales. Kjøøl ned aerosolbeholdere/spraybokser med vann. Beholdere i nærheten av brann bør flyttes eller avkjøles med vann.
-------------------	--

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner	Ikke relevant.
6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø	Unngå utslipp til miljøet. Produktet fortynnes raskt til ufarlige mengder.
6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing	Leveres nærmeste mottakstasjon for destruering.
6.4 Henvisning til andre avsnitt	Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering. Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr. Se avsnitt 12 for informasjon om økologi. Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering	Ikke stikk hull på eller brenn aerosolbokser, heller ikke etter bruk. Brukes bare i godt ventilerte områder. Ikke spray mot åpen flamme eller annen tennkilde. Unngå støvdannende håndtering. Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat.
7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter	Beskyttes mot sollys; Må ikke utsettes for temperaturer høyere enn 50 °C. Lagres frostfritt over 5 °C.
7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)	Industriell og profesjonell bruk.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametre

Ingrediens	EC nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Ref.	Anm.	År
			mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm			
Etanol	200-578-6	64-17-5	950	500			Norsk		2019
Karbondioksid (drivgass)	204-696-9	124-38-9	9000	5000			Norsk	E	2019

Anmerkning om tiltak- og grenseverdier Referanse Norsk: Grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren. Hentet fra "Forskrift om tiltaks- og grenseverdier".

Anmerkning E: EU har en veiledende grenseverdi for stoffet.

Derived no effect level (DNEL)

Etanol

		Akutt lokal effekt	Akutt systemisk effekt	Kronisk lokal effekt	Kronisk systemisk effekt
Arbeidstager	-innånding	1 900 mg/m ³	Ingen fare identifisert	Ingen fare identifisert	950 mg/m ³
	-hudkontakt	Ingen fare identifisert	Ingen fare identifisert	Ingen fare identifisert	343 mg/kg bw/day
Forbruker	-innånding	950 mg/m ³	Ingen fare identifisert	Ingen fare identifisert	114 mg/m ³
	-hudkontakt	Ingen fare identifisert	Ingen fare identifisert	Ingen fare identifisert	206 mg/kg bw/day
	-oral		Ingen fare identifisert		87 mg/kg bw/day

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen Mekanisk ventilasjon og punktavsug kan være nødvendig. Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett eksponering eller feilaktig bruk. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud. Hold verneutstyr tørt og rent.

Åndedrettsvern Når tåke eller aerosol fra produktet kan forekomme, er følgende anbefalt: Hel- eller halvmaske med kombinasjonsfilter mot partikler og støv klasse2/organiske gasser med kokepunkt over 65°C klasse 1, type P2/A1 med filterfarge hvit/brun, i henhold til standard (NS-EN-143/NS-EN-14387), eller friskluft overtrykksmaske i henhold til standard (NS-EN-137, NS-EN-270).

Aka-Spray

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 30.12.2019

Øyevern	Åndedrettsvern skal alltid brukes hvis luftforurensningen overstiger administrativ norm. Åndedrettsvern med gassfilter skal benyttes kombinert med gode rutiner for masketilpassning og filterbytte.
Håndvern	Bruk tettsittende og godkjent øyevern. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166. Beskyttelseshansker av nitril, neopren eller PVA med med hansketykkelse over 0,35 mm i henhold til standard EN-374. Ved kontinuerlig kontakt: Hansker med gjennomtrengningstid over 480 minutter. Ved kortsiktig sprut/eksponering (inntill 30 minutter): Gjennomtrengningstid over 60 minutter. Hanskenes egnethet og gjennombruddstid vil variere avhengig av de spesifikke bruksforholdene. Undersøk og eventuelt erstatt slitte eller ødelagte hansker. Om kontakt med underarmene er sannsynlig, bruk hansker med mansjetter. Tynne hansker vil gi beskyttelse i kortere tid og bør vanligvis brukes bare én gang og deretter kastes. Tykkere hansker er nødvendig hvis det finnes mekanisk risiko med mulighet for oppskraping eller punktering.
Annen informasjon	Det er god industriell hygienep praksis å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker eller lignende som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner. Beskyttelseskrem kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Aerosol.
Farge	Flere farger.
Lukt	Alkohol.
Luktterskel	Luktegrense er subjektiv og lukt kan ikke advare bruker om overeksponering.
pH (kons.)	Ikke relevant - ingen ingredienser med ekstrem pH.
Smeltepunkt/ frysepunkt	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Startkokepunkt og kokeområde	80 °C
Flammepunkt	13 °C
Fordampingshastighet	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	3,3 Vol % - 19 Vol %
Damptrykk	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Damptetthet	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Relativ tetthet	0.789 (@ 20°C) (Etanol, note B).
Løselighet i vann	70% (Løselig)
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Selvantennningstemperatur	Ikke selvantennelig
Nedbrytingstemperatur	Ukjent (prøve eller måling er ikke utført av leverandør).
Viskositet	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Eksplosjonsegenskaper	Ikke eksplosiv
Oksidasjonsegenskaper	Ikke oksiderende.
9.2 Andre opplysninger	Note B: Informasjonen er hentet fra ECHA 'Brief Profile'. De fysiske og kjemiske egenskaper som er oppgitt under punkt 9.1 er relatert til bulkproduktet med mindre annet er oppgitt.

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Stabil under normale forhold.
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3 Risiko for farlige reaksjoner	Kan skape en eksplosiv atmosfære i luft.
10.4 Forhold som skal unngås	Unngå høy temperatur, flammer, gnister og andre antenneskilder.
10.5 Uforenlige materialer	Sterke syrer, sterke baser, sterke oksidasjonsmidler og sterke reduksjonsmidler .

Aka-Spray

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 30.12.2019

10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Ved brann utvikles CO ₂ og CO og andre farlige gasser.
Annen informasjon	Beholder under trykk: Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke etter bruk.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger	
For ingrediens	Etanol
LD50 oral	7060 mg/kg (Rotte)
Referanse	Toxicology and Applied Pharmacology. Vol. 16, Pg. 718, 1970.
Akutt giftighet	Innånding av damp/tåke gir hodepine, svimmelhet, tretthet og kvalme. Eksponering av løsemiddeldamper i konsentrasjoner som overstiger den administrative norm kan gi irritasjon på slimhinnene og luftveier/lunger og gi skadelige effekter på nyrer, lever og sentralnervesystemet. Symptomer er blant annet hukommelses- og konsentrasjonsvansker, unormal tretthet, irritabilitet eller i ekstreme tilfeller bevisstløshet.
Hudetsing/ hudirritasjon	Avfetter huden, fare for sprekkdannelse og eksem.
Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Under normal bruk, er ingen helsemessige effekter forventet.
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Ingen av de oppførte ingrediensene i produktet er klassifisert allergifremkallende.
Skader på arvestoffet i kjønnseller	Ingen av de oppførte ingrediensene i produktet er klassifisert arvestoffskadende (mutagene).
Kreftfremkallende egenskaper	Ingen av de oppførte ingrediensene i produktet er klassifisert kreftfremkallende.
Reproduksjonstoksitet	Ingen av de oppførte ingrediensene i produktet er klassifisert reproduksjonsskadelige.
STOT - enkelteksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
STOT - gjentatt eksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
Aspirasjonsfare	Under normal bruk, er ingen helsemessige effekter forventet.
Annen informasjon	Sannsynlig eksponeringsvei: Hudkontakt. Innånding av damp.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet	Ingen kjent økotoxikologisk effekt.
For ingrediens	Etanol
EC50	9950 mg/l (Kreps 48 timer)
Referanse	Barera, Y., and W.J. Adams 1983. Resolving Some Practical Questions About Daphnia Acute Toxicity Tests. In: W.E.Bishop (Ed.), Aquatic Toxicology and Hazard Assessment, 6th Symposium, ASTM STP 802, Philadelphia, PA :509-518; Rossini, G.D.B., and A.E. Ronco 1996. Acute Toxicity Bioassay Using Daphnia obtusa as a Test Organism. Environ.Toxicol.Water Qual. 11(3):255-258
LC50	11000 mg/l (Fisk 96 timer)
Referanse	Bengtsson, B.E., L. Renberg, and M. Tarkpea 1984. Molecular Structure and Aquatic Toxicity - an Example with C1-C13 Aliphatic Alcohols. Chemosphere 13(5/6):613-622
12.2 Persistens og nedbrytbarhet	Løsningsmidlene oksideres hurtig ved fotokjemiske reaksjoner i luft. Løsningsmidlene forventes å være potensielt biologisk nedbrytbare.
12.3 Bioakkumuleringsevne	Ingen bioakkumulering er indikert. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.
12.4 Mobilitet i jord	Produktet er oppløselig i vann.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Kjemikaliet kommer ikke inn under (omfattes ikke av) REACH vedlegg XIII regelverket for PBT eller vPvB stoffer. Kjemikaliet inneholder ikke PBT eller vPvB stoffer.
12.6 Andre skadevirkninger	Forurensner luften under normale bruk gjennom utlipp av drivgass og forstøvet produkt.

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder	
Avfallsgrupper	EAL: *16 05 04 gass i trykkbeholdere (herunder haloner) som inneholder farlige stoffer. EAL: *16 03 05 organisk avfall som inneholder farlige stoffer. Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.
Emballasje	EAL: 15 01 04 emballasje av metall. EAL: 15 01 10 emballasje som inneholder rester av eller forurenset av farlig avfall.
Annen informasjon	Beholder under trykk: Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke etter bruk.

Aka-Spray

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 30.12.2019

Produktet får ikke slippes ut i avløp, vassdrag, grunnvann eller i miljøet.

I henhold til kommisjonsforordning 1357/2014 er avfall klassifisert som avfallstype:

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN-nummer	UN 1950
14.2 FN-forsendelsesnavn	
Varenavn	AEROSOLBEHOLDERE, brannfarlig
IMDG proper shipping name	AEROSOLS, flammable
14.3 Transportfareklasse(r)	
Fareseddel	2.1: Brennbare gasser.
ADR/RID klasse	2: Gasser.
ADR/RID klassifiseringskode	5F: 1950 AEROSOLBEHOLDERE.
ADR/RID farenummer	23: Brennbar gass.
ADR/RID begrensede mengder	1 L / E0
IMDG klasse	2.1
IMDG EmS	F-D,S-U
IATA klasse	2.1
14.4 Emballasjegruppe	n/a
14.5 Miljøfarer	n/a
14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	n/a
14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket	n/a

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1 Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen	<p>KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2018/1480 av 4. oktober 2018 (ATP 13).</p> <p>FOR-2012-06-16-622 Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP).</p> <p>Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006.</p> <p>KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2015/830 av 28. mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH).</p> <p>Forskrift om aerosolbeholdere. FOR-1996-03-01-229.</p> <p>Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier).</p> <p>ADR/RID Forskrift om landtransport av farlig gods 2019.</p> <p>FOR 2004-06-01 nr 922: Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).</p> <p>ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.</p> <p>Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.</p> <p>FOR-2015-05-19-541 Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften).</p>
--	---

Aka-Spray

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 30.12.2019

15.2 Vurdering av
kjemikaliesikkerhet

En vurdering av kjemikaliesikkerheten (eksponeringsscenario) finnes for en eller flere av ingrediensene i produktet.

Annen informasjon

Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Relevante fare og risiko
setninger for hver ingrediensH225 Meget brannfarlig væske og damp.
H280 Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming.
Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.Henvisninger til viktig litteratur og
spesielle datakilder

Forkortelser i dokumentet

n/a - Ikke relevant eller kjent informasjon.
EAL - Den europeiske avfallslisten.
vPvB - Very Persistent and very Bioaccumulative (require special attention under REACH).
PBT - Persistent, Bioaccumulative and Toxic.
STOT - Giftvirkning på bestemte organer.
LD50 - Mengden av et kjemikalie som gitt en bestemt gruppe forsøksdyr fører til dødsfall på 50%.
LC50 - Konsentrasjonen av et kjemikalie i luft eller vann som for en bestemt gruppe forsøksdyr fører til dødsfall på 50% over en gitt tidsperiode.
bw/day - body weight / day (kroppsvekt per dag).

Første gang utgitt

30.12.2019

Annen informasjon

Revidert og kvalitetssikret av:
Sensor Chemcontrol AS
Storgata 30
3611 Kongsberg
Norge
Tlf: 32 77 06 60
E-post: helpdesk@sensor.as.

--- SIKKERHETSATABLAD i henhold til (EU) direktiv (EC) 1272/2008 og (EU) 2015/830 ---